

NIEUW WULVEN

Jeroen Steenbergen

Het gebied Nieuw Wulven ligt ten noorden van Houten, tussen Houten en fort Vechten. Het gebied heeft jarenlang de functie gehad van waterwingebied, waarbij het afgesloten is geweest voor publiek. Betrekkelijk recent heeft het een recreatieve functie gekregen. Nieuw Wulven vormt een onderdeel van het plan Randstad Groenstructuur Bos, een herinrichtingproject waarbij het buitengebied in de regio opnieuw wordt vormgegeven op het gebied van landbouw, waterhuishouding en recreatie. Nieuw Wulven moet onder andere een bijdrage leveren aan het verminderen van de recreatiedruk op drukbezochte plekken als Amelisweerd.

Nieuw Wulven met een oude loop van de Kromme Rijn - Paul van Maaren

De afgelopen jaren is men begonnen het gebied te ontsluiten: er zijn wandelpaden aangelegd vanaf de ingang bij fort Vechten en er is een doorgaand fietspad naar Houten (uitkomend op de Rijsbruggerweg) aangelegd. Ook zijn er stukjes bos aangeplant, enkele poelen gegraven en is een oude loop van de Kromme Rijn in ere hersteld.

Het gebied bestaat uit vrij natte gedeeltes, waaronder een aantal plasjes, jonge aanplant met veel struiken en jonge bomen en enkele oudere stukken populierenbos. Het gedeelte struikachtig terrein is nu nog vrij groot, maar zal zich ontwikkelen in de richting van bos.

In het gebied is een wandelroute uitgezet. Deze is beschreven in het boekje "Vogelroutes in en om Houten". Daarnaast zijn er veel nieuwe paden en paadjes bijgekomen, zodat je er aardig rond kunt dwalen.

De Vogelwerkgroep van de Milieuwerkgroep Houten inventariseert Nieuw Wulven sinds 2003. Het gebied wordt intensief gevolgd door een pool van inventariseerders. In de juiste tijd wordt er wekelijks een bezoek gebracht aan het gebied, om een goed beeld te krijgen van het vogelleven en om te volgen hoe het gebied zich ontwikkelt. De gegevens worden doorgestuurd aan SOVON.

Vogels

Door het overwegend struikachtige karakter van het gebied doen soorten als grasmus en bosrietzanger met resp. 16 en 29 territoria in 2007 het erg goed. Ook de blauwborst is met een flink aantal territoria (7) aanwezig.

Omdat het terrein zich ontwikkelt richting bos, zijn de "bossoorten" flink aan het toenemen. Zo zie je een stijging van het aantal territoria van tjiftjaf, tuinfluiter en zwartkop. Eenzelfde tendens zie je bij soorten als vink, winterkoning en fitis.

Soorten die van meer open terrein houden, zie je langzaam verdwijnen. Dit geldt voor rietgors, rietzanger en patrijs. Daarnaast zie je een afname of verdwijning van watergebonden soorten als slobeend, krakeend en wateral.

Een aantal soorten hebben we nog niet als broedvogel kunnen meetellen omdat een deel van het gebied nog niet toegankelijk was. Het gaat hier met name om een al wat ouder stukje bos. Een aantal vogels dat daar mogelijk broedde, liet zich wel geregeld zien: boomkruiper, grote bonte specht en boomvalk.

Nu dit gedeelte van het gebied ook opengesteld is, kunnen deze soorten meegenomen worden.

Een bijzondere soort die we het afgelopen jaar voor het eerst als broedvogel hebben kunnen vaststellen, is de dodaars. IJsvogels laten zich ook wel eens in het

Zwartkop (vrouwje) - Jan van der Greef

gebied zien; het zou mooi zijn als die er ook tot broeden kunnen komen. Het herstelde stuk Kromme Rijn biedt hier zeker mogelijkheden voor.

	03	04	05	06	07		03	04	05	06	07
Blauwborst	4	2	5	8	7	Meerkoet	20	5	14	13	8
Boomkruiper	1	0	1	0	1	Merel	6	3	11	12	15
Bosrietzanger	26	29	44	27	29	Nijlgans	1	1	1	0	1
Braamsluiper			1	1	0	Patrijs	2	2	1	0	0
Dodaars					1	Pimpelmees	1	0	1	0	0
Ekster					1	Putter	3	4	6	4	4
Fazant	5	3	7	10	7	Rietgors	14	11	19	13	9
Fitis	3	9	18	20	17	Rietzanger			1	0	0
Gaai				2	1	Roodborst				1	0
Grasmus	11	10	17	14	16	Slobeend	1	0	1	0	0
Grauwe gans					1	Spotvogel			2	2	2
Grauwe vliegenvanger					1	Spreeuw	0	1	0	0	0
Groenling				1	1	Sprinkhaanzanger	2	2	3	7	4
Groene specht					1	Staartmees	1	0	0	2	2
Grote bonte specht	1	1	1	0	1	Tijftjaf	8	7	10	18	22
Heggenmus	2	3	4	9	9	Tuinfluit	4	5	7	12	16
Houtduif	2	1	2	2	3	Tureluur	1	1	1	0	0
Kievit	1	1	0	0	0	Vink	3	2	5	4	8
Kleine karekiet	1	7	10	12	7	Waterhoen	4	2	2	2	3
Kneu	1	2	1	1	2	Waterral	0	0	1	0	1
Koekoek	1	1	2	1	1	Wilde eend	9	1+	4	12	7
Koolmees	2	3	3	4	3	Winterkoning	12	7	11	23	22
Krakeend	1	1?	1	1	1	Zanglijster	3	3	8	10	8
Kuifeend	0	0	1	1	0	Zwarte kraai	1	1	2	0	1
Matkop	0	0	1	1	1	Zwartkop	5	2	7	12	16

Tabel 1 Territoria broedvogels Nieuw Wulven 2003 (F. Engelen), 2004, 2005, 2006, 2007 (Milieuwerkgroep Houten)

In de trektijd is het gebied aantrekkelijk voor doortrekkende vogels. Tapuiten worden geregeld op of bij de akkers opgemerkt, beflijsters pleisterden de afgelopen jaren in kleine groepjes. De plasjes kunnen leuke soorten opleveren als zomertaling, zwarte ruit, bosruiter en, vroeg in het seizoen, roerdomp. Echte zeldzaamheden die er zijn waargenomen, zijn: grauwe klauwier, zeearend, duinpieper en grauwe kiekendief.

Libellen en slangen

Behalve voor vogels is het gebied ook interessant voor andere dieren. Door het natte karakter komen er veel libellen voor. Veel van de algemene soorten komen in het gebied voor, maar ook zeldzamere soorten als bruine winterjuffer, zwervende heidelibel en vuurlibel zijn waargenomen. Ook komen er heikikkers voor: als inventariseerders hebben we aardig lopen puzzelen over welk beest nou zo'n apart geluid maakte... Afgelopen jaar is een nieuwe poel gegraven die direct in trek was bij oever- en heidelibellen.

Een andere diersoort die het hier goed doet, is de ringslang. De ringslangenwerkgroep van de Milieuwerkgroep Houten heeft een aantal broeihopen aangelegd, waar het afgelopen jaar honderden eitjes uit zijn gekomen. Wie goed oplet, heeft altijd kans op enkele ringslangen (vaak liggend op de broeihopen).

Ringslang - Pieter van Wieringen

Toekomst

Een van de doelstellingen van het herinrichtingproject is het vergroten van de recreatiemogelijkheden. Dit onder meer om de recreatiedruk op Amelisweerd te verkleinen. Het is te verwachten dat Nieuw Wulven veel drukker bezocht zal worden dan voorheen en het is afwachten wat de gevolgen voor de vogelstand zullen zijn. In ieder geval is het aantal bezoekers al flink toegenomen, vaak met loslopende honden.

Door de aanleg van een netwerk van wandelpaden en een doorlopend fietspad is het toegankelijke deel van het gebied bijna verdubbeld. Het zou mooi zijn ook dit nieuwe deel bij de inventarisaties te betrekken. Met de huidige groep zal dit nog een hele klus zijn, dus mocht iemand geïnteresseerd zijn hier een bijdrage aan te leveren, neem dan contact op met Ben Hermans, e-mail: B.Hermans@casema.nl.